

p o o b c h o d n í c k u v e d l p o d n í k okresní rozdělovny mouky v K., založený okresním hejtmánstvím v K. k nařízení místodržitelství v Praze, za dozoru okresního hejtmánství, později okresní politické správy, opatřiv do vedení podniku potřebný kapitál. Re p r e s e n t a n t e m a v l a s t n í k e m o k r e s n í r o z d ě l o v n y m o u k y v K. v likvidaci je Ludvík S., jenž provádí i likvidaci za dozoru okresní právy politické. Z toho patrně, že označení, pod kterým je žalováno, je pouhým označením úřední dozorčí činnosti státní politické správy okresní při rozdělování mouky, pro okres politický přidělené, b e z e v š e h o s a m o s t a t n ě h o m a j e t k o v ě h o p o d m ě t u, ježto obchodní a m a j e t k o v o u s t r á n k u v e d l a v e d e L u d v í k S. v l a s t n í m j m ě n e m. Pak ale je jasno, že označení, pod kterým je žalováno, j a k o p o u h ě o z n a č e n í ú ř e d n í b e z e j m ě n í nemá způsobilosti k právním činům a postrádá proto též způsobilosti ke sporu. Provedené s ním sporné řízení je proto zmatečným dle Šu 7 c. ř. s., což bylo vyřknouti, rozsudky obou nižších soudů zrušiti i s předchozím řízením a žalobu odmítnouti.

Čís. 3620.

Dopravní řád železniční.

Dráha jest oprávněna požadovati stojné po dobu, co zásilka pro vadnost dovozních dokladů nemůže býti dále vypravena. Dráha neručí za zavinění celních orgánů.

(Rozh. ze dne 18. března 1924, Rv I 1541/23.)

Žaloba firmy, domáhající se na dráze vrácení stojného, jež firma dráze zaplatila za dobu, kdy zboží stálo v pohraniční stanici, nemohouc býti pro nedostatek dovozních dokladů dále dopraveno, byla o b ě m a n í ž š í m i s o u d y zamítnuta, o d v o l a c í m s o u d e m mimo jiné z těchto důvodů: I kdyby šlo o vinu celního orgánu, jenž podle mínění odvolatelky zásilku na nádraží neoprávněně zadržel, neručí za ni dráha podle dovozaného Šu 5 žel. dopr. ř. Vždyť odvolatelka sama tvrdí, že jde o celní orgán, a dráha ručí podle cit. Šu 5 jen za »své lidi«. Odvolatelka také uznala, že tohoto celního zřízence »nepoužila železnice k p r o v e d e n í přepravy,« jak týž § 5 dále předpokládá, dovolavši se výslovně Šu 65 žel. dopr. ř. pokud jedná o splnění celních předpisů, které splniti má železnice »jako zasílatel«.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Právním důvodem žaloby jest v tomto sporu dopravní smlouva. Žalobkyně tvrdí, že stojné, předepsané jí za dobu od 28. července 1920 do 10. srpna 1920 z toho důvodu, že zásilka 45 vagonů slámy musila pro nedostatek dovozního povolení čekati v pohraniční stanici D., bylo pře-

depsáno neprávem, a domáhá se jeho vrácení. Sluší proto zkoumati jen, zda byla železnice podle smlouvy a železničního dopravního řádu oprávněna, požadovati předepsané stojné čili nic. Naproti tomu nelze v rámci tohoto sporu řešiti též otázku, zda dopustil se celní úřad v B. zavinění tím, že po předložení telegrafického dovozního povolení neudělil povolení k další přepravě zásilky, a zda ručí erár žalobkyni za škodu, tímto zaviněním celního úřadu způsobenou, neboť z tohoto důvodu nebylo žalováno a změna žaloby není v oprávněném řízení již přípustna. Nesprávný názor žalobkyně, že celní úřady jsou orgány železničními a že železnice ručí za jejich zavinění, byl správně vyvrácen oběma nižšími soudy. Nebylo, proč by se při tom nepřihlíželo k výpovědi svědka K-a, neboť svědek vypovídal o služebních poměrech úřadu, u něhož jako kontrolor působí, takže musí býti o nich zpraven. Vzájemná nezávislost celních a železničních úřadů plyne i z předpisu §u 65 žel. dopr. ř., že dráha jest povinna, celní odbavení zboží opatřiti buď sama, nebo pověřiti jím speditera. Do působnosti celních úřadů nemůže železnice zasahovati; rozhodnutím celních úřadů musí se bezvýjimečně podrobiti. Výhradné a samostatné oprávnění celních úřadů, rozhodnouti o tom, zda může zboží býti dále odesláno, uznala ostatně žalobkyně sama tím, že vyslala úředníka s dovozním povolením, nikoliv k železničnímu úřadu do D., nýbrž k celnímu úřadu do B. Bezdůvodna jest proto výtká neúplnosti řízení dle §u 503 čís. 2 c. ř. s., poněvadž prý nebylo dotázáno ministerstvo obchodu o významu telegrafických dovozních povolení a povinnosti celního úřadu, by se jimi řídil, a bezpodstatným jest také dovolací důvod nesprávného právního posouzení dle §u 503 čís. 4 c. ř. s., uplatňovaný jednak v tom směru, že význam telegrafického dovozního povolení byl prý nesprávně hodnocen, jednak v tom, že zavinění celních orgánů nebylo uznáno za dostatečný důvod k vyhovění žalobě. Skutkovým zjištěním nižších soudů, že zboží musilo na stanici D. čekat pro nedostatek a vadnost dovozního povolení, a předpisem §u 65 (1) poslední věta žel. dopr. ř., že železnice jest oprávněna, počítati stojné po dobu, kdy zásilka pro vadnost dovozních dokladů nemůže býti dále zaslána, jsou i právo železniční správy na vybrané stojné, i bezdůvodnost nároku na jeho vrácení prokázány. Žalobkyně pokouší se žalobu zachrániti tvrzením, že dráha neuvědomila dle předpisu stran o nuceném zadržení zásilky v pohraniční stanici, a vytýká napadenému rozsudku dle §u 503 čís. 3 c. ř. s. rozpor se spisy, poněvadž prý jeho tvrzení, že dráha vyrozuměla strany o dopravní překážce, nemá ve spisech opory. Odvolací soud netvrdí však ničeho takového, nýbrž osvojil si jen zjištění prvního soudu, že odesílatel o zadržení zásilky v pohraniční stanici věděl z vlastní zkušenosti a sám jel do Prahy jen za tím účelem, by tam potřebné dovozní povolení s pomocí žalobkyně obstaral, dále že o nepostačitelnosti prvního telegrafického povolení byla žalobkyně vyrozuměna přímo celním úřadem při předložení tohoto povolení. Z tohoto zjištění však plyne, že, i když dráha zvláštního vyrozumění neodeslala, není příčinné souvislosti mezi tímto jejím opomenutím a mezi zdržením zásilky v D., že nevyrozumění stran drahou nemělo vlivu ani na přede-

psaní stojného ani na výši stojného, takže ani v tom případě, že železnice vskutku proti předpisu Šu 74 žel. dopr. ř. nevyrozuměla odesílatele o překážce v další přepravě, by nebylo možno žalobě vyhověti.

Čís. 3621.

Pohledávkou přednostní ve smyslu Šu 23 čís. 3, 4, 5 vyr. řádu jest nárok pojišťovny ze smlouvy pojišťovací na pojišťovací premie, splatné po zahájení vyrovnacího řízení.

(Rozh. ze dne 18. března 1924, Rv I 1587/23.)

Žalující pojišťovací banka domáhala se na žalovaném zaplacení pojistné premie, jež se stala splatnou po té, kdy o jmění žalovaného bylo zahájeno řízení vyrovnávací, skončivší pak vyrovnáním na 20%. Soudy všech tří stolic přiznaly žalobkyni dlužnou premii v plné výši, Ne j v y š š í s o u d z těchto

d ů v o d ů:

Ve vyrovnávacím řízení nebyla zažalovaná pohledávka ani žalující bankou přihlášena, ani žalovaným v seznamu jmění a dluhů uvedena. Pohledávka tato vzešla již před řízením vyrovnávacím, nikoli teprve za tohoto řízení; pouze splatnost její nastala teprve za řízení vyrovnávacího a to až po uplynutí lhůty, určené soudem k přihláškám pohledávek věřiteli žalovaného. Podle Šu 53 (4) vyr. ř. věřitelé, jejichž pohledávky je n zaviněním dlužníkovým zůstaly při vyrovnání nepovšimnuty, mohou na dlužníkovi žádati zaplacení těchto svých pohledávek v celé výši. Tohoto zákonného ustanovení nelze zde užiti, poněvadž ze spisů nevychází, že žalovaná pohledávka zůstala při vyrovnání nepovšimnuta jen zaviněním dlužníka, totiž žalovaného; není vyloučena možnost, že žalující strana věděla o zahájení vyrovnávacího řízení a že mohla svou pohledávku přihlásiti v tomto řízení ve lhůtě, soudem k podání věřitelských přihlášek určené, že tedy, nepřihlásivši své pohledávky, spoluzavinila, že na její pohledávku nebyl při vyrovnání vzat zřetel. S určitostí tvrditi to ovšem nelze a tvrzení dovolatelovo, že žalující firmě bylo známo, že se ocitl v řízení vyrovnávacím, nemá ve spisech opory, pročž výtku dovolatelova, že soud odvolací k tomu nepřihlédl, jest neoprávněna. Podle toho, co bylo výše uvedeno, jest výtku tato i nerozhodna. Ačkoliv nelze užiti v tomto sporu ustanovení Šu 53 (4) vyr. ř., žalovaný přece jest povinen, zaplatiti žalující bance její celou zažalovanou pohledávku a ne pouze 20% jako vyrovnací kvotu. Mezi žalující firmou a žalovaným nejde totiž jen o nárok oné firmy proti žalovanému na placení pojistného, nýbrž také o vzájemný závazek žalující firmy zaplatiti žalovanému pojištěnou částku, kdyby v umluvené lhůtě nastala pojistná událost. Stranám přísluší tedy nároky vzájemné a nárok žalo-